

(مقاله پژوهشی)

ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نظامی در گام دوم انقلاب

اسماعیل خان احمدی^۱

چکیده: نظر به تحولات سریع، برق‌آسا، گسترده، عمیق در صحنه نبرد در حوزه تاکتیک و تکنیک و نقش این تحولات در سرنوشت نبرد طی چهارده اخیر از یک‌سو، و تأکید مضاعف مبانی‌ارزشی، آموزهای دینی، رهنمودهای و تدابیر امامین انقلاب بر آموزش و هم‌افزایی آموزشی در ایجاد، حفظ و ارتقاء این آمادگی از سوی دیگر موضوع نوشتار حاضر، ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نظامی در گام دوم انقلاب می‌باشد. این نوشتار که از حیث هدف، تحقیقی کاربردی؛ از حیث سطح تحلیل، آمیخته اکتشافی و از حیث رویکرد و طبقه‌بندی کیفی، است. در راستای ارائه پاسخی مستدل به سؤال تحقیق از روش والتزوباسل جهت محاسبه CVI کل و ابعاد چهارگانه هم‌افزایی اثربخشی دانشگاه‌ها بهره‌گیری شده‌است؛ که شاخص کل با رتبه ۸۳٪ و بُعد محلی با رویکرد آتش حرکت با رتبه ۸۷٪، بُعد منطقه‌ای با رویکرد آتش مانور با رتبه ۸۳٪، و بُعد ملی با رویکرد عملیات مشترک با رتبه ۸۸٪ و بُعد بین‌المللی با رویکرد عملیات مرکب با رتبه ۸۴٪ توسط جامعه خبرگی تأیید گردید. با نهادینه‌شدن ابعاد هم‌افزایی، ظرفیت‌های برای تحقق رسالت نیروهای مسلح محقق خواهد شد که در مبحث نتیجه‌گیری آمده‌است. در راستای نهادینه شدن مدل مستخرجه از نتایج تحقیق پیشنهادات پنجگانه ارائه شده‌است.

واژگان کلیدی: هم‌افزایی، اثربخشی، دانشگاه.

تاریخ دریافت مقاله: ۹۹/۰۱/۲۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۹/۰۶/۱۵

۱. استادیار دانشگاه امام حسین(ع) (e.khanahmadi92@gmail.com)

مقدمه

نظام‌های سیاسی نیروهای مسلح را بر مبنای رسالت‌های خاص جذب، آموزش و بکارگیری می‌نمایند در نظام اسلامی که به سعادت انسان توجه ویژه دارد این مجموعه جهت تحقق ابراهبرد یُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ و مقابله با ابر راهبرد یُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ نظام سلطه شکل گرفته است. رویکردهای رسالت فوق چنین ترسیم شده: «...فَالجُنُودُ بِإِذْنِ اللَّهِ: الف) امنیت اجتماعی: حُصُونُ الرَّعِيَّةِ-دژهای استوار رعیت‌اند. ب) امنیت سیاسی: وَ زَيْنُ الْأُولَاءِ-زینت والیان. ج) امنیت اعتقادی: وَ عِزَّ الدِّينِ-دین خدا به آنها عزت یابد. د) امنیت اقتصادی: وَ سُبُلُ الْأَمْنِ-راهها به آنها امن گردد. ه) امنیت فرهنگی: وَ لَيْسَ تَقْوَمُ الرَّعِيَّةُ إِلَّا بِهِمْ-و کار رعیت جز به آنها استقامت نپذیرد» (خان‌احمدی، ۱۳۹۹ الف: ۲۰۶)

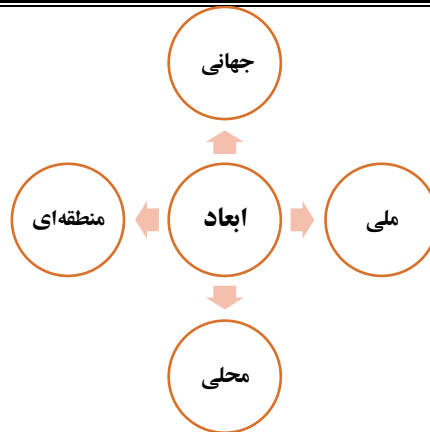
شکل (۱) رسالت نیروهای مسلح از منظر نهج‌البلاغه (نگارنده: ۱۳۹۸)

تحقق رسالت متصور متأثر از سازمانی آماده، منعطف و کارآمد است که قرآن کریم چنین تبیین شده: «... وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِّن قُوَّةٍ-آماده کنید برای کارزار با ایشان هر چه می‌توانید...» (قرآن کریم، انفال: آیه ۶۰) در منشور علوی راهبرد فوق چنین تبیین شده: «... فَخُذُوا لِلْحَرْبِ أَهْبَتَهَا وَ أَعِدُّوا لَهَا عِدَّتَهَا فَقَدْ سَبَّ لَطَائِهَا وَ عَلَا سَنَاهَا ... برای جنگ آماده شوید و ساز و برگ نبرد مهیا دارید که آتش‌اش برافروخته و شعله‌اش بالا گرفته...» (دشتی، ۱۳۹۴: خطبه ۲۶) رویکرد مهارتی منشور چنین ابلاغ شده: «... وَ أَكْمِلُوا الْأَمَّةَ-رزه خویش را کامل کنید» (کلینی، ۱۳۸۸، ج ۵: ۲۹) در اندیشه دفاعی حضرت امام(ره) راهبرد فوق چنین تبیین شده: «... امروز آمادگی جنگی ضرورت بیشتری دارد. دشمنان خدا و خلق خدا آنی غافل نیستند، و در کمین نشسته‌اند تا آنچه را خدای است نابود کنند...» (امام خمینی(ره)، ج ۲۱: ۱۴۷) این راهبرد را فرمانده کل‌قوا(مدظله) چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... نیروهای مسلح ما خود را آماده و مجهز می‌کنند تا دفاع کنند؛ نه تنها دفاع از سرزمین-که خود افتخار بزرگی است-بلکه دفاع از آرمان‌های انسانی؛ دفاع از شرف و کرامت انسانیت...» (خان‌احمدی، ۱۳۹۷: ۶۰) رسالت فوق را حضرت امام(ره) چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... به مسئولین و تصمیم‌گیرندگان دستور می‌دهم که در هیچ شرایطی از تقویت نیروهای مسلح و بالا بردن آموزش‌های عقیدتی، و نظامی و توسعه تخصص‌های لازم و خصوصاً حرکت به طرف خودکفایی نظامی غفلت نکنید... مطمئناً غفلت از تقویت بنیه دفاعی کشور طمع تهاجم و تجاوز بیگانگان و نهایتاً تحمل جنگ‌ها و توطئه‌ها را به دنبال می‌آورد.» (امام خمینی(ره)، ج ۱۸: ۱۱۹) فرمانده کل‌قوا(مدظله) این راهبرد را چنین ابلاغ می‌فرمایند: «... ما در برنامه نداریم که نیروهای مسلح را، فعلاً تا مدتی، از لحاظ کمی توسعه دهیم... اما توسعه از لحاظ کیفی، حدّ و سقف ندارد. به نیروهای مسلح، هرچه بیشتر ارتقای کیفیت بدهید، کار بجایی انجام داده‌اید...» (امام‌خامنه‌ای ۱/۳۰: ۱۳۷۴) نظر به تأثیر هم‌افزایی آموزش در ارتقاء آمادگی و تحقق رسالت‌ها نوشتار به این امر اختصاص یافت.

بیان مسئله

گام حساس و سرنوشت‌ساز دوم انقلاب که توسط امام‌المسلمین چنین ترسیم شده: «... انقلاب پُرشکوه ملت ایران که بزرگ‌ترین و مردمی‌ترین انقلاب عصر جدید است، تنها انقلابی است که یک چله‌ی پُرافتخار را بدون خیانت به آرمان‌هایش پشت سر نهاده و در برابر همه‌ی وسوسه‌هایی که غیرقابل مقاومت به نظر می‌رسیدند، از کرامت خود و اصالت شعارهایش صیانت کرده و اینک

وارد دومین مرحله‌ی خودسازی و جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی شده‌است...» (امام خامنه‌ای: ۱۳۹۷/۱۱/۱۲) مرحله‌ای حساس که شعارهای جهانی انقلاب اسلامی یعنی: آزادی، اخلاق، معنویت، عدالت، عزت، عقلانیت، استقلال محور بیداری و تحول آزادگان جهان گردیده صحنه تقابل جبهه حق و باطل فراتر از ایران اسلامی است این صحنه را رهبر معظم انقلاب چنین ترسیم می‌فرمایند: «... اگر آن روز چالش با آمریکا بر سر کوتاه کردن دست عمال بیگانه یا تعطیلی سفارت رژیم صهیونیستی در تهران یا رسوا کردن لانه‌ی جاسوسی بود، امروز چالش بر سر حضور ایران مقتدر در مرزهای رژیم صهیونیستی و برچیدن بساط نفوذ نامشروع آمریکا از منطقه‌ی غرب آسیا و حمایت جمهوری اسلامی از مبارزات مجاهدان فلسطینی در قلب سرزمین‌های اشغالی و دفاع از پرچم برافراشته‌ی حزب‌الله و مقاومت در سراسر این منطقه است...» (امام خامنه‌ای: ۱۳۹۷/۱۱/۱۲) در تدبیر ششم گام دوم انقلاب معظم‌له چشم‌انداز تحول جهانی را چنین ترسیم می‌فرمایند: «...صحنه جهانی، امروز شاهد پدیده‌هایی است که تحقق یافته یا در آستانه ظهورند: تحرک جدید نهضت بیداری اسلامی بر اساس الگوی مقاومت در برابر سلطه‌ی آمریکا و صهیونیسم؛ شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه غرب آسیا و زمین‌گیر شدن همکاران خائن آنها در منطقه؛ گسترش حضور قدرتمندانه‌ی سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا و بازتاب وسیع آن در سراسر جهان سلطه...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۷/۱۱/۱۲) تحقق راهبرد حضور قدرتمندانه نظام اسلامی و امامین انقلاب نیازمند ساخت‌های زیر است (۱) سازمان فرماندهی: که براساس تدابیر فرمانده معظم کل‌قوا که فرمودند: «... من عقیده‌ام این است که نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی یک نیروی راهبردی است با ملاحظه و مشاهده مسائل کنونی عالم و وضع جغرافیای سیاسی امروزه دنیا، ما هرچه بتوانیم بایستی خودمان را در دریا و ساحل تقویت کنیم...» (خان‌احمدی، ۱۳۹۹: ۱۲۶) ارتش جمهوری اسلامی با بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌ها اقدام به ایجاد و بکارگیری سازمان فوق نمود. و دیگری نیروی قدس که براساس تدبیر معظم‌له سپاه پاسداران در اقدامی مشابه سازمان فوق را شکل داد. دستاوردهای بزرگی برای نظام اسلامی محقق گردید. (۲) قلمرو: در دیدار فرماندهان سپاه فرمانده کل قوا (مدظله) این قلمرو را چنین ترسیم نمودند: «... این نگاه وسیع جغرافیای مقاومت را از دست ندهید؛ ... این نگاه فرامرزی را از دست ندهید نگاه وسیع فرامرزی، این امتداد عمق راهبردی گاهی اوقات از واجب‌ترین واجبات کشور هم لازم‌تر است که مورد توجه قرار بگیرد...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۸/۰۷/۲۳) تحقق رسالت در قلمرو فوق با ارتقاء آمادگی نیروهای مسلح و آمادگی متأثر از آموزشی متحول و روزآمد است. (۳) هم‌افزایی: تحقق این اهداف در قلمرو فوق نیازمند تعامل و همکاری سازمانها مختلف از جمله نیروهای مسلح به ویژه دانشگاه‌های این سازمان می‌باشد تا از این فرایند با پشتیبانی متقابل سرعت عمل محقق، منابع بهینه؛ و اهداف تأمین گردد. راهبرد فوق را فرمانده کل‌قوا چنین ابلاغ فرمودند: «... با همه‌ی اجزای عظیم تشکیل‌دهنده‌ی نظام اسلامی همکاری و هم‌افزایی داشته‌باشید... این وظیفه است که مخصوص شما هم نیست؛ این را ما به همه توصیه می‌کنیم...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۸/۰۷/۱۰) از جمله مخاطب این تدبیر مراکز آموزشی هستند که چنین خطاب شده‌اند: «... خود را به یکدیگر نزدیکتر کنید، همکاریها را بیشتر کنید، توصیه من به هر دو سازمان این است...» (یعقوبی، ۱۳۸۱: ۲۶) پیرامون رسالت آموزش در شایسته پروری معظم‌له می‌فرمایند: «... باید روز به روز بر ایمان جوان‌های مؤمنی که در دستگاه‌های نظامی به ما می‌پیوندند، بیفزاییم و آنها را به همان شیوه‌ی که انقلاب می‌پسندد، پیش ببریم و این امر بسیار مهمی است...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۶۸/۰۸) تجارب نظامی مؤید این واقعیت است که تحقق رسالت نیروهای مسلح در گام دوم انقلاب متأثر از تحول در حوزه آتش‌حرکت، آتش‌مانور، عملیات مشترک و مرکب است و تحول در حوزه‌های چهارگانه جزء با هم‌افزایی ابعاد چهارگانه زیر میسر نیست:

شکل (۲) ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء عملکرد دانشگاه‌های نظامی (نگارنده: ۱۳۹۹)

آموزش به عنوان محور تحول و تعالی عملکردها، نقش حیاتی در سرعت بخشیدن به حرکات و اصلاح تلاش‌ها در فرایند اجرای رسالت‌ها ایفا می‌نماید. این واقعیت، در قرآن کریم چنین ابلاغ شده: «هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ»: اوست آنکه بر انگیخت در میان ناخوانده‌ها پیمبری از جنس خوشان که می‌خواند برایشان آیه‌های خدا را و پاکشان می‌ساخت و می‌آموزد بدیشان کتاب و حکمت و البته آن گروه پیش از بعثت در گمراهی آشکار بودند. «(جمعه: آیه ۲) آیه فوق علاوه بر تبیین رسالت عظیم آموزش، سه محور اساسی آموزش مربی، متربی و متون و همکاری و هم‌افزایی آنها در تحقق راستای رسالت اشاره شده است. براین اساس موضوع نوشتار ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نظامی در گام دوم انقلاب است.

اهمیت و ضرورت تحقیق

تأمل در بیانات فرمانده کل‌قوا (مدظله) در جمع رؤسای ستاد کل، فرماندهان دانشگاه‌های نیروهای مسلح و دانشجویان منتخب دانشگاه‌های اهمیت و ضرورت این پژوهش را مشخص می‌کند: الف) تحقق تدبیر فرمانده کل قوا مبنی بر: «...اجرای این مراسم که همه‌ی دانشگاه‌های نیروهای مسلح در زمان واحد و در مکان واحد جمع می‌شوند، یک مزه‌دهی بزرگی همراه خود دارد و آن ایجاد فرصتی است برای نزدیکی دانشگاه‌های نیروهای مسلح به یکدیگر و استفاده‌ی از تجارب یکدیگر و هم‌افزایی آنها با یکدیگر و کمک آنها به یکدیگر؛ ارتباط آنها یقیناً به سود این دانشگاه‌ها است...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۹/۰۷/۲۱) ب) تحقق خرد جمعی: دانشگاه‌های نظامی ما هم باید برای مقابله‌ی با تهدیدهای نوبه‌نو و جدید، برنامه داشته‌باشند؛ این باید در پژوهش‌های دانشگاه‌ها مورد توجه قرار بگیرد ... ممکن است چند سال بعد از این [هم] تهدیدهای دیگری از همین قبیل به وجود بیاید؛ افراد با فکر ما بنشینند و با استفاده‌ی از خرد جمعی و پژوهش‌های دانشگاه‌های ما اینها را پیش‌بینی کنند. این بایستی بخش مهمی از فعالیت دانشگاه‌های ما باشد و دانشگاه‌ها حرف جدی باید در این زمینه برای گفتن داشته‌باشند. (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۹/۰۷/۲۱) ج) از سوی تغافل، سهل‌انگاری نسبت به موضوع فوق اولاً هزینه‌های (مادی و معنوی) اجرای مأموریت در سطوح مختلف به ویژه در عملیات مشترک و مرکب به شدت افزایش می‌یابد. ثانیاً تحقق اهداف با تأخیر صورت می‌پذیرد.

اهداف، سؤال و متغیرهای تحقیق

این پژوهش در صدد شناخت و احصاء ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نظامی در گام دوم انقلاب است. در واقع پاسخ به این سؤال که ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نظامی در گام دوم انقلاب کدامند؟ متغیر مستقل ابعاد هم‌افزایی و خود هم‌افزایی متغیر وابسته می‌باشد.

پیشینه تحقیق

طی مطالعات مشخص شد موضوعی با عنوان ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نظامی به عنوان فعالیت پژوهشی صورت نگرفته؛ لذا تحقیق اثری نو و بدیع است اما چند اثر مرتبط به شرح زیر است:

جدول (۱) پیشینه تحقیق

موضوع	محقق/محققان	نتایج و روش
تعیین جایگاه مراکز رشد پایدار در دانشگاه‌های نظامی	علیرضا عالی‌پور	محقق با بهره‌گیری از روش آمیخته اکتشافی و رویکرد تحلیل محتوای در بخش کیفی اثبات نموده مؤلفه‌های مؤثر در رشد پایدار دانشگاهی نظامی الزام آموزشی پژوهشی پایدار با وزن نسبی ۰/۳ مؤلفه الزام منابع پایدار با وزن ۰/۱۸ و الزام مدیریت پایدار با وزن نسبی ۰/۱۴ می‌باشد
تعالی دانشگاه‌های سازمانی؛ رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری	علی فراهادی و مجید یوسفی	این پژوهش که با روش اکتشافی با رویکرد موردی-زمینه‌ای صورت گرفته در مبحث نتیجه‌گیری با ارائه مدلی متشکل از ۸ معیار و ۶ سطح، معیارهای تعالی دانشگاه‌های نظامی را فرهنگ ایرانی‌اسلامی، مدیریت‌اسلامی، برنامه‌ریزی راهبردی و بصیرت‌محوری تعیین نموده‌اند
شناسایی موانع توسعه اکوسیستم دانشگاه کارفرین	سیدحسین موسوی و همکاران	این پژوهش که با روش آمیخته اکتشافی صورت گرفته محققان با بهره‌گیری از نظریه داده بنیاد در بخش کیفی و روش پیمایش در بخش کمی اثبات نموده‌اند که موانع توسعه دانشگاه به ترتیب مالی، ساختاری، اداری، پژوهشی ارتباطی، آموزش سنتی و فرهنگ سازمانی می‌باشد
دانشگاه تراز انقلاب اسلامی	طوسی و همکاران	در این نوشتار محققان با روش تحلیل مضمون در بیانات امامین انقلاب الگو دانشگاه تراز انقلاب اسلامی را در پنج بُعد ۱۷ مؤلفه و ۳۲۸ شاخص ترسیم نموده‌اند.
بررسی عوامل مؤثر بر چابکی سازمانی دانشگاه‌ها	امین باقری	محقق با روش توصیفی-تحلیلی اثبات نموده بین متغیرهای نوآوری، شراکت، تکنولوژی، نیروی انسانی و فرهنگ سازمانی با چابکی سازمان رابطه معنادار وجود دارد. نظر به نتایج پیشنهاد نمود شراکت بیشتر دانشگاه‌ها فرهنگ چابکی را در دورن دانشگاه‌ها بهبود می‌بخشد.
ارائه چارچوب جهانی شدن در نظام آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران	سکینه جعفری و همکاران	محققان با استناد به سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و برنامه پنجم ابعاد جهانی شدن نظام آموزش عالی را در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، علمی مدیریتی تعیین نموده‌اند

بررسی پیشینه تحقیق‌های صورت گرفته نشان می‌دهد با وجود مطالعات مختلف در حوزه تهدیدات، لیکن پاسخگویی به سؤال‌های تحقیق حاضر، در قلمرو موضوعی محققین قبلی قرار نداشته‌است.

مبانی نظری تحقیق

سرمایه‌انسانی از استعداد ذاتی برخوردار است که می‌تواند هم خود را دگرگون سازد و هم به دگرگونی و تعدیل سایر نهادها منجر شود همین ویژگی است که به پویایی همیشگی خواهدانجامید. (کارتیک و بسک، ۲۰۰۶: ۳۸۲) براین اساس پل.ج. هوفمان^۲ مدیر اسبق صندوق بین‌المللی توسعه معتقد است: «... احتیاج کشورهای در حال توسعه به نیروی‌انسانی و مدیران لایق در سطح بالا قدر مبرم و محسوس است که احتیاج‌شان به سرمایه. به عبارت دیگر، این کشورها قبل از تربیت اینگونه نیروها نخواهندتوانست از وجود سرمایه به نحو مطلوب استفاده کنند» (هاریسون و مایرز، ۱۳۵۰: ۲۶) دیگر صاحب‌نظران شاخص نیروی‌انسانی کارآمد نیروهای مسلح را چنین ترسیم می‌کند: «... نیروی‌انسانی به‌عنوان سرمایه اصلی و تعیین کننده‌ای برای نهادها و همچنین ساختارهای نظامی شمرده می‌شوند. به هر میزان فناوری توسعه بیشتری پیدا کند نیاز بیشتری به نیروی انسانی قابلیت‌محور خواهدداشت. به‌طور کلی نیروی‌انسانی در ساختار نظامی... که در حوزه‌های گوناگون جغرافیایی مستقر می‌باشند، باید دارای ویژگی‌های قابلیت، تحرک ذهنی و همچنین هماهنگ‌سازی خود با محیط باشند...» (هانتز ۲۰۰۹: ۵) در

۱. Karthik & Basak

۲. P.G. Hoffman

جای دیگر معیار سرمایه‌انسانی کارآمد چنین ترسیم شده: «... در شرایط شکل‌گیری جنگ‌های دانش‌محور نیروی انسانی باید دارای قابلیت‌های متنوع، پیچیده و سازمان‌یافته باشد... راهبردی‌پردازان معتقدند که برای مقابله با چنین شوک‌های لازم است تا نیروی نظامی از: عقلانیت، منطق، هوشمندی و ذهنیت راهبردی برخوردار باشد...» (هانتر و همکار، ۲۰۰۸: ۲۵-۲۶) دیگر نظریه‌پردازان قابلیت تطبیق سرمایه‌انسانی را معیار و ملاک کارآمدی قرار داده و می‌گویند: «طبیعی است بهره‌گیری از تجارب نبرد منطقه‌ای، زمینه ارتقاء قابلیت تطبیق نیروی انسانی در شرایط عملیاتی پیچیده را فراهم می‌سازد...» (کوهن، ۱۳۸۷: ۲۷۹) دیگر صاحب‌نظر بر این باور است: «... افرادی از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های لازم برای ایفای نقش در فضای دانش‌محور برخوردارند که از قابلیت هماهنگ‌سازی خود با محیط برخوردار باشند و ضمن بهره‌مندی از ویژگی‌های شخصیتی مدیریت برای عبور از چالش‌های محیطی توان لازم برای گردآوری اطلاعات از محیط عملیاتی را نیز داشته‌باشند؛ در چنین شرایطی آنان قادر خواهند بود تا از ابزارهای در دسترس خود به‌گونه‌ای مؤثر، سازمان‌یافته و کارآمد بهره‌مند شوند... اگر ظرفیت و قابلیت نیروی انسانی ارتقاء یابد هزینه آنان در سازمان نظامی نیز کم خواهد شد. و این نیرو قادر خواهد شد تا هرگونه اقدام عملیاتی را در زمان محدود و سرعت عمل قابل توجهی به انجام رسانند...» (متقی، ۱۳۸۸: ۷۷) بیدآبادی دیگر صاحب‌نظر معتقد است: «... دستیابی به اهداف سازمان مستلزم برخورداری از افراد مناسب، با مهارت‌های مناسب، در مکان مناسب، و زمان مناسب می‌باشد که همگی آنها در قلب مدیریت موفق منابع انسانی قرار دارد.» (سینا و همکار، ۱۳۹۷: ۵۸) در چشم‌انداز ۱۴۰۴ ویژگی نیروی انسانی نیروهای مسلح چنین ترسیم شده: «مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، رضایت‌مند، مؤمن، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی...» (شهلائی، ۱۳۸۵: ۳۱۲) در دکترین شایستگی‌ها چنین تبیین شده «... اگرچه نقش تسلیحات و فناوری پیشرفته در اقتدار در پیروزی در جنگ انکارناپذیر است لکن وجود نیروی انسانی با انگیزه، مؤمن، شهادت‌طلب، کارآمد به‌عنوان مهمترین عامل انگاشته می‌شود...» (دکترین نیروهای مسلح، ۱۳۸۷: اصل یکم) نظر به مباحث و انتظارات متصور از نیروهای مسلح نظام‌های آموزشی در راستای موفقیت یگان‌ها در صحنه نبرد باید در طیف تکور ظرفیت یک قدم مفید و یک شلیک مؤثر ایجاد و ارتقا بخشد تا قادر به بهره‌گیری مطلوب از منابع گردد. و در افسران قابلیت طرح‌ریزی، هدایت و کنترل عملیات یعنی تصمیم قاطع و انعطاف فکری کامل را ایجاد کند تا از اختیارات به نحو مطلوب بهره‌گیری نماید، این مهم را حضرت علی (ع) چنین تبیین می‌فرماید: «افسر باید نقشه‌های جنگ را چنان تنظیم کنند که خون سربازان و پیروزی را حتی المقدور ضمانت کند.» (آجا، ۱۳۶۸: ۱۹۸) دو قابلیت فوق مؤثر در موفقیت مأموریت چهارگانه نیروهای مسلح؛ جز با هم‌افزایی مراکز آموزش در سطوح چهارگانه زیر میسر نمی‌گردد.

هم‌افزایی محلی

هم‌افزایی محلی با چه رویکردها و آموزش‌های قادر به ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نیروهای مسلح می‌باشد؟ اولین رسالت مراکز آموزش نیروهای مسلح تربیت رزمندگانی شایسته برای انجام وظایف خطیر امنیت‌پایدار است این مهم را فرمانده کل‌قوا (مدظله) چنین ابلاغ می‌فرماید: «... وظائف یک فرد مسلح در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، فرا گرفتن خوب، انضباط خوب، آمادگی همیشگی و اخلاص و صفا و نورانیت معنوی است...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۸۷/۰۷/۲۸) تا با ارتقا عملکرد قادر به اجرایی موفقیت‌آمیز آتش و حرکت گردند. و در آفند با اجرای آتش مستقیم روی مواضع دشمن «خاموش کردن آتش‌های پدافندی دشمن» (خان‌احمدی، ۱۳۹۵: ۱۵) قادر به شکستن مواضع اولیه دشمن گردد. و در پدافند با اجرای آتش‌های استحقاظی قادر به انهدام نیروی تکور دشمن-«جلوگیری از ورود دشمن به یک منطقه حیاتی» گردد. در راستای تبیین ضرورت هم‌افزایی محلی مؤثر در ارتقاء عملکردها، به تعریف آتش و حرکت اشاره می‌شود: «روش یا فنی از تک است که در آن نیروی رزمایش کننده به دو بخش تقسیم شده و هر بخش متناوباً پیشروی دیگر را با آتش پوشش می‌دهد و هنگام هجوم هر دو بخش به هم می‌پیوندند» (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۷۷) نظر به تعریف آموزش که چنین آمده: «عملی است برنامه‌ریزی و هماهنگ شده و مداوم که در کلیه سربازان مهارت‌ها و حالت‌ها را توسعه می‌دهد که انجام مأموریت را تخمین می‌زنند» (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۶) مراکز آموزش با همکاری و هم‌افزایی در بُعد محلی و ارتقاء اثربخشی آموزش، با تربیت تکورانی با قابلیت و توانائی برداشتن قدمی مفید و شلیکی مؤثر، افسرانی برخوردار از توانائی قدرت انعطاف فکری کامل و قدرت اخذ تصمیم قاطع با بهینه کردن

منابع، شرایط بهره‌گیری مطلوب از تاکتیک آتش و حرکت، را برای یگان‌های رزم محقق می‌سازد. اهم آموزش‌های بُعد محلی به شرح زیر است:

* آموزش رزم انفرادی^۱: به آموزشی اطلاق می‌گردد که یک فرد نظامی بایستی باتوجه به تغییر و پیشرفت فنون نظامی در رزم و برای حفظ جان خود فرا گیرد. (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۰)

تحلیل: نظر به تغییر برق آسای تاکتیک، تکنیک صحنه نبرد و ضرورت پشتیبانی متقابل رسته‌ها در تاکتیک آتش و حرکت جهت موفقیت در رزم، امر تعامل گروه‌های آموزشی در راستای ارتقاء سطح کارائی افسران جزء و تکوران امری ضروری است. لذا تعامل مداوم و مستمر درون گروهی کمیته‌ها، و تعامل گروه‌های آموزشی در سطح محلی از ضروریات اثربخشی آموزش در صحنه رزم (گام دوم انقلاب) تلقی می‌شود. بر این سطح هم‌افزائی نتایج زیر مترتب است:

- پشتیبانی متقابل یگان‌ها محقق گشته و تسریع می‌گردد

- امر مهم و حیاتی انعطاف‌پذیری که از ضروریات موفقیت نبرد تلقی می‌شود را نهادینه می‌سازد

* آموزش رزم مقدماتی^۲: موضوعات نظامی مقدماتی و اصول رزم پیاده مقدماتی است که به کارکنان تازه استخدام شده اعم از کادر و وظیفه داده می‌شود (رستمی، ۱۳۸۶: ۴۲)

تحلیل: این آموزش توانائی افسران و تکوران را در سطح تاکتیکی در استفاده از ظرفیت‌های در اختیار به نحو چشم‌گیر افزایش می‌دهد نظر به پیچیدگی و حساسیت صحنه رزم آینده به هر میزان تعامل و همکاری و هم‌زمانی مدیران و مربیان آموزش مستمرتر باشد آموزش‌ها اثربخش‌تر و در نتیجه تلفات کاهش یافته، و تحقق و تأمین اهداف تسریع می‌گردد.

* آموزش تکمیلی انفرادی^۳: آموزشی است که بعد از آموزش رزم مقدماتی داده می‌شود. این سطح آموزش مهارت‌های ویژه به افراد می‌آموزد که نتیجه آن دریافت شناسنامه تخصصی مربیگری است. (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۹)

تحلیل: تعامل و هم‌افزایی محلی مراکز آموزش نیروهای مسلح در سطح گروه‌های آموزشی فراغ التحصیلان را: اولاً به فهم مشترک نائل می‌نماید ثانیاً- امر بهنبه کردن منابع را تسریع می‌نماید.

* آموزش رسمی انفرادی^۴: آموزشی است که مهارت‌ها و دانش مرتبی را توسعه داده و او را رزمنده فعال و توانمند می‌سازد. (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۰)

تحلیل: با تعامل، مساعدت و همکاری عناصر آموزشی در رویکرد فوق برای افسر و تکور در زمین رزم:

- باهم اندیشی متأثر از هم‌افزائی مربیان و مدیران گروه‌های رزم انفرادی قابلیت مرتبی (فرمانده و رزمنده) برای حفظ فشار مداوم و مستمر بر دشمن افزایش یافته؛ و اهداف تاکتیکی عملیات به سزعت محقق می‌شود.

- سرعت، دقت و شدت عمل که از قواعد اساسی و اصول رزم تلقی می‌گردد را محقق می‌سازد

* آموزش عملی-کاربردی^۵: آموزشی است برای تربیت و ارتقاء دانش افراد و ایجاد تخصص‌ها و مهارت‌های لازم و به فعلیت در آوردن استعدادهاى نهفته آنها تعمیم داده می‌شود و مرتباً را برای احراز شغل در رشته‌های شغلی مورد نیاز یک یگان آماده می‌کند (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۸)

تحلیل: با هم‌افزائی آموزش عملی-کاربردی که به تعامل مربیان می‌انجامد برای تکوران و افسران:

- قابلیت و توانائی انجام وظیفه به نحو مطلوب مهیا می‌شود.

- به بهترین و کاملترین شکل مهارت و تخصص رزمنده افزایش می‌یابد. (شایستگی رزمی)

* آموزش رزم شبانه^۵: آموزشی است شامل آشنایی کارکنان به عملیات در شب و محدودیت‌های ناشی از تاریکی شب در رزم (حرکت در شب سمت‌یابی در شب، تیراندازی در شب، رزم در شب،...) (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۰)

- ۱ . Training individual Combat
- ۲ . Training Basic Combat
- ۳ . Formal Individual Training
- ۴ . Applied Scientific Training
- ۵ . Training Night- Combat

تحلیل: نظر به تحولات گسترده در صحنه رزم و تغییر شیوه تک از روزانه به شبانه، این شیوه آموزش مورد توجه فرماندهان قرار گرفته است. با تعامل و هم‌افزایی مراکز آموزش و انتقال تجارب متریبان که به اثربخشی آموزش می‌انجامد دو عیب تک‌شبانه یعنی: حفظ سمت تک و رهبری عده‌ها برای یگان‌های تک‌ور در مراحل مختلف عملیات مرتفع می‌گردد.

هم‌افزایی منطقه‌ای

هم‌افزایی منطقه‌ای با چه رویکردها و آموزش‌های قادر به ارتقاء اثربخشی عملکرد دانشگاه‌های نیروهای مسلح می‌باشد؟ موفقیت عملیات در سطوح مختلف به عوامل متعدد بستگی دارد. تجارب تاریخ نظامی و نتایج نبرد به ویژه در چهاردهه گذشته که تحول بنیادی در صحنه رزم شکل داده، مهمترین عامل موفقیت رزم را هماهنگی و کنترل چنین تبیین نموده: «موفقیت در اجرای عملیات تاکتیکی و هدایت نیروها به قابلیت فرمانده در هماهنگ کردن عملیات و کنترل نیروها بستگی کامل دارد. (دانشگاه امام حسین (ع) ۱۳۷۶: ۱۶) قابلیت فوق حفظ‌دور و سمت‌تک را در فرایند عملیات برای فرماندهان مهیا می‌سازد. این عامل از این جهت مهم است که دو یگان غیر هم‌جنس باید به صورت مکمل همکاری و تعامل نمایند تا اهداف با حداقل‌ها محقق گردد. با توجه به انتظار متصور رویکرد آتش و مانور تجلی یافته؛ و بر هم‌افزایی منطقه‌ای جهت اثربخشی تأکید مضاعف دارد. در راستای احصا مؤلفه‌ها به تعریف رویکرد فوق اشاره می‌شود آتش و مانور؛ عبارتست از «فنی از راهکنش تعرضی است که در آن یک یا چند عنصر پشتیبانی آتش، با تشکیل مبدأ آتش، دشمن را درگیر نموده و عنصر یا عناصر دیگر با آرایش‌های رزمی به مواضع دشمن نزدیک شده و آن را منهدم می‌نماید» (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۲۸) آتش و مانور در آفند با عملیات‌های: الف) حرکت برای اخذ تماس به منظور توسعه وضعیت و تسهیل عملیات آینده ب) شناسایی با رزم به منظور کشف قدرت رزمی و نقاط ضعف و فوت دشمن ج) تک هماهنگ‌شده به منظور انهدام مواضع دشمن د) استفاده از موفقیت به منظور ازبین بردن توانائی دشمن در برقرار پدافند مجدد و عقب‌نشینی منظم ه) در تعاقب به منظور انهدام نیروی تجزیه شده دشمن. و در پدافند با عملیات‌های پدافند منطقه‌ای به منظور انهدام دشمن در جلو لجمن و در پدافند متحرک به منظور انهدام دشمن در منطقه مورد نظر. جهت ایجاد آمادگی منطقه‌ای و تحقق اهداف متصور؛ بر هم‌افزایی، همکاری زیر جهت ارتقاء اثربخشی آموزش تأکید می‌ورزد:

- (۱) تعامل، همکاری و هم‌افزایی فصلی فرماندهان و مدیران دانشگاه و دانشکده‌ها با قرارگاه‌های ارشد و عملیاتی نرسا، نزجا، ندجا، ندسا، نهاجا... در راستای منطبق و هماهنگ نمودن برنامه‌های تفصیلی با تهدیدات متصور در هر قرارگاه عملیاتی.
- (۲) تعامل، همکاری و هم‌افزایی فصلی فرماندهان و مدیران دانشگاه و دانشکده‌ها با معاونت‌های (عملیات، اطلاعات، آموزش، تربیت بدنی، جنگ نوین، فاوا، توپخانه، پدافند هوایی، مهندسی رزمی،...) نرسا، نزجا و ناجا در راستای هدفمند نمودن منابع آموزش با نیازمندی‌های صحنه نبرد سه نیرو.
- (۳) تعامل، همکاری و هم‌افزایی فصلی فرماندهان و مدیران دانشگاه و دانشکده‌ها با یگان‌های رزم: اعم از یگان‌ها تحت امر نرسا و نزجا ندجا، ندسا، نهاجا و یگان‌های مردم پایه در راستای تحول در آموزش‌های تکمیلی رسته‌ای (تخصصی تکمیلی، سرپرستی، مقدماتی و عالی)
- (۴) تعامل، همکاری و هم‌افزایی فصلی فرماندهان و مدیران دانشگاه و دانشکده‌ها با سپاه‌های استانی در راستای همسو نمودن قابلیت‌ها و ظرفیت‌های آموزش با نیازهای سپاه‌ها استانی
با تحقق تعامل سطوح چهارگانه فوق‌الذکر هم‌افزایی آموزشی در سطوح زیر امری ضروری و حیاتی تلقی می‌شود
* آموزش جمعی: آموزش یگانی گروه‌ها، دسته‌ها، گروهان‌ها را آموزش جمعی گویند (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۶)
تحلیل: از تعامل هم‌افزایی مراکز آموزش که از ضروریات رویکرد آموزش فوق‌تلقی می‌گردد مواهب زیر محقق می‌گردد:
- اولاً اشرفیت نسبت به مقدرات و محدودیت‌ها کاربرد یگانها برای فرماندهان میسر و درخواست‌ها منطقی تر گردد.
- ثانیاً، شناخت نسبت حق تقدم‌ها و بهینه نمودن تخصیص‌ها برای فرماندهان محقق می‌شود

* آموزش تاکتیکی^۱: عبارت است آموزش افراد و یگان‌ها در کلیه مراحل عملیات رزمی مشتمل بر عملیات آفندی، پدافندی، حرکات به عقب، تأمین، راهپیمانی‌ها،... (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۰)

تحلیل: نظر به رویکرد فراگیر و گسترده‌ای متصور برای این سطح آموزش و انتظاری خطیر و سنگین از فارغ التحصیلان این دوره در فرایند نبرد امر هم‌افزایی دانشگاه‌های نظامی به دلایل زیر امری ضروری است:

- تعامل و هم‌افزایی زمینه توسعه دانش و انتقال تجارب در این حوزه را مهیا می‌سازد

- با تعامل و همکاری نزدیک بین فرماندهان دانشگاه (فرماندهان دانشکده‌ها مدیران گروه‌های آموزشی) با یگان‌های مانوری امر طرح‌ریزی و اجرائی مانورهای گردانی تسهیل و تسریع می‌گردد.

* آموزش یگانی^۲: تمام آموزش‌های لازمی (برابر برنامه) است که یک یگان متشکل نظامی برای کسب آمادگی رزمی بایستی در آن شرکت کند و آن را فراگیرد. (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۹)

تحلیل: این آموزش زمانی اثربخش و کارآمد تلقی می‌شود که یک تعامل و همکاری نزدیک بین فرماندهان دانشگاه (فرماندهان دانشکده‌ها مدیران گروه‌های آموزشی) با یگان‌های رزمی قرارگاه‌های عملیاتی در راستای طرح‌ریزی و اجرائی مانورهای تیپ‌ی صورت پذیرد و با تحلیل نبرد برنامه تفصیلی و متون اصلاح و برنامه‌گزینش افسران بازننگری شود

* آموزش چند ردیفی: در این آموزش ابتدا از هر استان چند نفر که از لحاظ علمی و تجربی صلاحیت و توانایی آموزش به دیگران را دارند، انتخاب و پس از طی دوره آموزش، مطالب آموخته را به دیگران انتقال می‌دهند (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۷)

تحلیل: نظر به اینکه آموزش‌های فوق به صورت عملی و تئوری در سطوح و رسته‌های مختلف: هوآبرد، آب‌خاکی، عبور از رودخانه، عملیات در باطلاق، عملیات عبور از کوهستان، جنگ شهری، عملیات جنگ‌نوین، رزم‌شبان^۳، طرح‌ریزی و اجرا می‌گردد. و با طرح‌های پشتیبانی توپخانه، پدافند، مهندسی، فاوا، جنگ نوین،... به موفقیت نائل می‌گردد. به تعامل و همکاری دانشگاه با یگان‌ها فوق تأکید مضاف دارد تا اهداف متصور در زمان مقتضی و با منابع اختصاصی محقق شود.

نظر به اینکه آموزش‌ها در شرایط جوی متفاوت (تابستان، زمستان، پاییز و بهار) در روز و شب و با رویکرد منظم (آفندی و پدافندی) ناهم‌تراز، جنگ پیشدستانه، پیشگیرانه، جنگ‌های نیابتی، در سطوح مختلف نرسا، نزاجا، نجا، ندجا، ندسا، نه‌اجا، طرح‌ریزی و اجراء می‌گردد. و موفقیت چنین سطح آموزشی متأثر از تعامل و همکاری نزدیک مراکز آموزش است این امر حیاتی از زوایای دیگر بر هم‌افزایی، نگرش‌های آموزش تأکید مضاعف دارد. تا با تحقق رویکرد فوق و ارتقاء اثربخشی دانشگاهها تحقق اهداف در گام دوم انقلاب تسریع گردد.

هم‌افزایی ملی

بُعد هم‌افزایی ملی با چه رویکرد و آموزش‌های قادر به ارتقاء اثربخشی عملکرد دانشگاه‌های نیروهای مسلح می‌باشد؟ نظر به اینکه نیروهای مسلح در سطح ملی در عملیات آفندی برای خاموش نمودن آتش‌های پدافندی در مانور احاطه قائم و دروانی و در پدافند متحرک برای مقابله با آفند دشمن از ظرفیت نیروی هوایی به صورت گسترده بهره‌برداری می‌نمایند. از عوامل مهم موفقیت رزم در عملیات‌های فوق هم‌افزایی و همکاری ملی (ستاد کل قوا، سپاه، ارتش) جهت اهداف متصور است. نظر به چنین نقشی فرمانده کل قوا می‌فرمایند: «... مجموعه‌ی نیروهای مسلح که خود یک خانواده‌اند، توصیه‌ی مؤکد من، مهربانی و همدلی و اتحادی است...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۸۸/۰۷/۱۴) نظر به نقش هم‌افزایی در پیشبردنگی، پیش‌روندگی و تحقق رسالت‌ها این مهم چنین خطاب شده: «... بحمدالله نسبت به گذشته، با انسجامی بسیار خوب و مطلوب، در حال تشریک مساعی و انجام وظیفه هستند- این هماهنگی و همکاری و همدلی را روزبه‌روز افزایش بدهند. دو سازمان باید با یک روحیه و با یک هدف ... اما روحیه روزبه‌روز باید به هم نزدیکتر بشود. باید همکاری و همفکری در حد اعلی باشد...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۷۰/۱۰/۱۲) نیروی

۱ . Tactical Training

۲ . Training Unit

۳ . Training night

مسلح در چنین سطحی عملیات مشترک^۱ را طرحریزی و هدایت می نمایند در راستای احصا مؤلفه‌های بُعد فوق به تعریف عملیات فوق اشاره می‌شود. «عملیاتی است که توسط دو یا چند نیرو -زمینی، هوایی و دریایی- از نیروهای مسلح یک کشور اجراء می‌گردد» (رستمی، ۱۳۸۶: ۵۹۳) نظر به تعریف رویکرد فوق چهار سطح تعامل زیر امری ضروری است:

(۱) تعامل، همکاری و هم افزائی (درون سازمانی) فرماندهان و مدیران دانشگاه‌های سپاه و ارتش، با هرکدام از نیروها دو سازمان: این سطح هماهنگی علاوه بر آشنایی فرماندهان به مقدرات و محدودیت‌های هر نیرو با انتقال تجارب، زمینه تعامل سازنده در راستای سرعت بخشیدن به تحرک یگان در زمین رزم کمک قابل ملاحظه نموده رسالت‌ها محقق خواهد شد. هم‌افزائی فوق بر عهده اداره آموزش و عملیات ستاد کل سپاه و ستاد مشترک ارتش می‌باشد

(۲) همکاری و هم‌افزائی فرماندهان و مدیران دانشگاه‌های سپاه با دانشگاه‌های ارتش جمهوری اسلامی ایران (برون سازمانی): نظر به پشتیبانی متقابل ارتش جمهوری اسلامی از سپاه پاسداران و بالعکس در عملیات‌های مختلف در راستای بهینه نمودن پشتیبانی امر هم‌افزائی مراکز آموزش به عنوان مجموعه‌ای که رسالت تربیت و افسران این سطوح را عهده‌دار است امر حیاتی تلقی می‌شود تا از این فرایند در رزم سناریو به بهترین شکل طراحی و اجرا گردید و اهداف متصور محقق شود.

(۳) تعامل، همکاری و هم افزائی فرماندهان و مدیران دانشگاه‌های سپاه با دانشگاه امین- نیروی انتظامی (برون سازمانی): نظر به تهدیدات پیچیده استکبار در شکل‌گیری شورش‌های داخلی و رسالت سپاه پاسداران در پشتیبانی از نیروی انتظامی در دفع تهدیدات فوق از دیگر عوامل مؤکد برهم‌افزائی مراکز آموزشی است لذا ستاد کل قوا در خصوص محقق شدن این مهم باید هماهنگی‌های لازم را به عمل آورد این هم افزایی در اسرع زمان محقق شود

(۴) تعامل، همکاری و هم افزائی فرماندهان و مدیران دانشگاه‌های نظامی با مراکز آموزش اطلاعاتی: نظر به اینکه اطلاعات راهبردی باید به صورت مداوم و مستمر جمع‌آوری و انتشار یابد تا عناصر عملیاتی با بهره‌گیری از آن مجهولات خود را مرتفع نموده و تخصیص‌ها را بهینه نمایند از هم‌افزائی‌های مراکز آموزش نظامی با مراکز آموزش اطلاعات و آشنایی با قابلیت هر مرکز منابع بهینه شود و از غافلگیر شدن جلوگیری؛ زمینه غافلگیری کردن دشمنان در حوزه‌های مختلف فراهم گردید و آزادی و ابتکار عمل برای فرماندهان به بهترین شکل مهیا می‌شود.

در عملیات مشترک این هم‌افزائی با آموزش و تمرینات زیر محقق می‌شود:

* . آموزش یکپارچه: این آموزش یک یا دو نوع آموزش از پیش آموخته شده به موضوع اصلی که به یگان‌ها داده می‌شود ارتباط می‌یابد ممکن است دو موضوع با هم آمیخته شوند، ولی هر موضوع باید طرحریزی شود (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۸)

تحلیل: در عملیات مشترک نظر به اینکه تخصص‌های مختلف با توجه به قابلیت، ظرفیت و توانائی‌ها متصور باید در یک تعامل و تشریک مساعی امر موفقیت نبرد در مراحل مختلف میسر سازند. از ناحیه هم افزائی در امر آموزش یکپارچه متریبان به عنوان تصمیم‌سازان (افسران ستاد) و تصمیم‌گیران (فرماندهان) به چنین ظرفیتی نائل می‌گردند.

*. آموزش آمادگی عملیاتی^۲: آموزشی است مبتنی بر مأموریت براساس جدول سازمان و تجهیزات و فعالیت‌های رزمی، پشتیبانی رزم و پشتیبانی خدمات رزم است (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۷) این آموزش زمانی اثربخش تلقی می‌شود که یک تعامل و همکاری نزدیک بین فرماندهان دانشگاه (دانشکده‌ها مدیران گروه‌های آموزشی) با معاونت‌های نرسا و قرارگاه‌های عملیاتی در راستای طرحریزی و اجرای رزمایش‌های لشگری صورت پذیرد تا با مهیا شدن زمینه تربیت افسرانی لایق و شایسته و برخوردار از فهمی مشترک زمینه طراحی و هدایتی عملیاتی موفق با رویکرد مشترک در گام دوم مهیا گردد

* . آموزش متمرکز: آموزشی از طریق قرارگاه بالاتر یگانی که خود مسئول اجرای آموزش هستند، واپایش و برنامه‌ریزی می‌شود. (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۶)

تحلیل: نظر به تجربه، دانش، فضاها متنوع آموزشی، تنوع تجهیزات، سطح دانش اساتید دانشگاه‌های نظامی و محوریت این مراکز در طراحی و اجرایی این سطح آموزش‌ها به ویژه ظرفیت دانشگاه‌های راهبردی نیروهای مسلح؛ امر هم‌افزائی این حوزه و تعامل سازنده دانشگاه با صحنه نبرد به مرتفع شدن نواقص و معایب این شیوه نبرد کمک شایانی می‌نماید

۱ . Joint Operations

۲ . Operational Readiness Training

* آموزش برنامه‌ریزی شده: به سطحی از آموزش اطلاق می‌گردد که مطالب آموزش به دقت تجزیه و تحلیل و به طور منطقی تنظیم می‌شود (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۸)

تحلیل: نظر به اینکه مطالب آموزشی در مراحل کوچک (قدم به قدم) ارائه می‌شود و به طور منظم توالی می‌یابد در این شیوه آموزش متربی بلافاصله با پاسخ صحیح کسب معلومات می‌نماید در اسرع وقت خود را با شرایط تطبیق می‌دهد. از ناحیه هم‌افزایی دانشگاه‌های نیروهای مسلح در این شیوه آموزش با ارائه سناریو آموزش هر دانشگاه با توجه به حوزه تخصصی؛ قدرت تحلیل متربی به عنوان فرمانده نبرد آینده در تعیین راه‌کارهای عملیاتی ارتقاء یافته و امر خطیر انعطاف فکری و قدرت اخذ تصمیم افسران محقق می‌شود این مهم در عملیات فتح ۱ و کربلای ۳ به وضوح مشهود است.

هم‌افزایی بین‌المللی

بعد هم‌افزایی بین‌المللی با چه رویکردها و آموزش‌های قادر به ارتقاء اثربخشی دانشگاه‌های نیروهای مسلح می‌گردد؟ در بُعد بین‌المللی نیروهای مسلح با طراحی عملیات مرکب در راستای تحقق اهداف نظام‌اسلامی اقدام به همکاری و تشریک مساعی با سایر کشور متحد و سازمان‌های هم‌سو می‌نماید. محقق شدن اهداف رویکرد فوق منوط به اجرای آموزش‌های جهت وحدت رویه عناصر یگان‌های مانوری با فرهنگ مشترک و خرده فرهنگ‌های متفاوت است. راهبرویکرد فوق در اندیشه دفاعی حضرت امام(ره) چنین تبیین شده: «...جنگ ما جنگ عقیده است، و جغرافیا و مرز نمی‌شناسد. و ما باید در جنگ اعتقادی‌مان بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه اندازیم...» (امام‌خمینی(ره)، ج ۲۱: ۸۷) رویکرد عملیات مرکب با شکل‌گیری بسیج جهان‌اسلام در اندیشه‌دفاعی حضرت امام(ره) چنین تبیین شده: «...باید بسیجیان جهان‌اسلام در فکر ایجاد حکومت بزرگ‌اسلامی باشند و این شدنی است چرا که بسیج تنها منحصر به ایران اسلامی نیست...» (امام‌خمینی(ره)، ج ۲۱: ۵۳) حضرت امام(ره) رویکرد عملیات مرکب با محوریت هسته مقاومت را چنین ابلغ می‌فرمایند: «... آنهایی که با مرکب خون طومار حمایت از ما را امضا می‌کنند و با سر و جان دعوت انقلاب را لبیک می‌گویند و به یاری خداوند کنترل همه جهان را به دست خواهند گرفت...» (امام خمینی: ۱۳۶۷/۰۴/۲۹) و این راهبرد را فرمانده کل‌قوا(مدظله) در سمینار فرماندهان سپاه چنین تبیین می‌فرمایند: «... این نگاه وسیع فرامرزی، این امتداد عمق راهبردی گاهی اوقات از واجب‌ترین واجبات کشور هم لازم‌تر است...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۸/۰۷/۱۰) نظر به نقش خطیری که این رویکرد در ابراهبرد یُخْرِجُوهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ نظام‌اسلامی و مقابله با ابراهبرد یُخْرِجُوهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ نظام‌سلطه دارد. در راستای تبیین هم‌افزایی فوق به تعریفی از رویکرد فوق اشاره می‌شود. «عملیاتی است که برای انجام یک مأموریت واحد توسط نیروهای از دو یا چند کشور متحد اجرا می‌شود» (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۷۷) در راستای اجرای آموزش مؤثر که زمینه‌ساز آمادگی و موفقیت این شیوه نبرد است تعامل در سطوح زیر اجتناب‌ناپذیر است

(۱) تعامل، همکاری و هم‌افزایی فرماندهان دانشگاه‌های سپاه و ارتش با فرماندهان دانشگاه‌های کشورهای هم‌پیمان: نظر به اینکه طراحی و اجرای عملیات مرکب از حساسترین، ظریف‌ترین، پیچیده‌ترین عملیات‌ها به دلیل خرده فرهنگ‌ها می‌باشد که تعامل، هم‌افزایی و همکاری آموزش در تقارب آراء و تسریع در فعالیت‌های بسیار مثمر ثمر می‌باشد.

(۲) تعامل، همکاری و هم‌افزایی فرماندهان و مدیران دانشگاه‌های سپاه و ارتش با فرماندهان مراکز آموزشی سازمانهای مقاومت: نظر به رسالت سنگین سپاه در جغرافیای مقاومت و ضرورت بسیج جهان اسلام(جذب، سازماندهی، آموزش و بکارگیری) رزمندگان جبهه حق در آن جغرافیا در راستای تحقق اهداف متصور تعامل، هم‌افزایی فرماندهان دانشگاه‌ها با فرماندهان و مدیران آموزشی نهضت مقاومت بسیار حائز اهمیت است.

(۳) طراحی و اجرایی رزمایش‌های مرکب با کشورهای هم‌پیمان و سازمان‌های مقاومت: نظر به اینکه رزمایش‌ها از ظرفیت‌های آموزش یگانی محسوب می‌گردد که در کاهش نواقص و تقویت محاسن رزم بسیار حائز اهمیت است با تعامل آموزش و عملیات کشورها و نهضت‌های مقاومت، نیروهای مسلح قادر خواهند بود با اجرای چنین رزمایش‌های فهم مشترک بین یگان‌های رزم را به سرعت افزایش داده، و فرایند طرح‌ریزی و اجرای عملیات مرکب موفقیت‌آمیز را سرعت بخشند.

(۴) طراحی و اجرای مسابقات بین‌المللی نیروهای مسلح (نظامی-فرهنگی): طراحی و اجرای مسابقات نیروهای مسلح کشورهای هم‌پیمان و سازمان نهضت‌های مقاومت با رعایت اصل تأمین و با محوریت آموزش از دیگر ظرفیت‌های با رویکرد هم‌افزایی است که تعامل سازنده بین نیروهای رزمنده در عملیات مرکب را مهیا؛ و تحقق اهداف را تسریع می‌نماید.

* آموزش مرکب^۱: آموزش هر یگان با رسته‌های که معمولاً باید با آن همکاری کند (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۴۷۷)

تحلیل: تعامل و هم‌افزایی دانشگاه‌های نظامی در این سطح و نوع آموزش زمینه
- اشرافیت نسبت به مقدرات و محدودیت کاربرد تاکتیکی یگانها و تجهیزات راهبردی، عملیاتی و تاکتیکی را برای طراح

عملیات مرکب که دانش آموختگان و فارغ‌التحصیلان مراکز آموزشی می‌باشند را مهیا می‌نماید

- تشریح مساعی یگانهای مانوری در فرایند آتش مانور و پشتیبانی مقتابل در فرایند تحقق اهداف را محقق می‌نماید.

* آموزش مرتبط با مأموریت^۲: آموزش انفرادی و گروهی است که مستقیماً در اجرای مأموریت یگان سهم بسزایی دارد. این

آموزش، فعالیت‌های بسیار متنوعی را در بر می‌گیرد

تحلیل: هم‌افزایی در رویکرد فوق

- شناخت دانش آموختگان در بهره‌گیری از منابع در فرایند نبرد را ارتقاء می‌بخشد.

- امر خطیر نظر صائب و بصیرت کامل را برای طراحان عملیات در فرایند طرح، هدایت عملیات مرکب را مهیا می‌سازد.

- دانش متریبان به عنوان طراحان نبرد آینده را در توسعه بیشتر کجا و چطور ارتقاء می‌بخشد.

- تعامل بین افسران ستاد تخصصی و عمومی با فرماندهان امر تخصیص منابع به ویژه آتش‌ها را میسر می‌سازد.

* تمرین پاسگاه‌فرماندهی^۳: تمرینی است برای ارزیابی و اطمینان از کارآئی فرمانده و ستاد یک یگان نظامی در هدایت و

کاربرد یگانهای تابعه در عملیات با شرکت کلیه ستادهای رده پایین‌تر به‌طور حقیقی ستاد رده بالاتر به‌طور فرضی و ممکن

است این تمرین در زمان و مسافت حقیقی یا غیرحقیقی اجرا شود (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۲۱۱)

تحلیل: در طراحی و هدایت عملیاتهای نظامی اعم از آتش مانور، عملیات مشترک و مرکب نقش پاسگاه فرماندهی در وحدت

فرماندهی، انعطاف‌پذیری سازمان، تعیین بهترین راهکار و بهینه کردن تخصصی‌ها نقشی بی‌بدیل دارد. این مهم در عملیات

مرکب^۴ که ترکیبی از عملیات مشترک و آتش مانور می‌باشد با رویکرد ملیت‌های مختلف این نقش آشکارتر و مملوستر

می‌گردد از ناحیه تمرین فوق که جزء رسالت مراکز آموزشی عالی تلقی می‌شود نتایج زیر محقق می‌شود:

- فرماندهان در این تمرین ساختار مهیا را سرعت می‌بخشد

- با فهم مشترک نسبت به قابلیت‌ها، مقدرات و محدودیت‌ها رسته‌های مختلف تحقق اهداف تسریع می‌گردد

* آموزش مبتنی برعمل^۵: نوعی راهبرد آموزشی است که در آن یادگیرنده از طریق اجرا یک یا چند وظیفه به وسیله فرد یا

یگان تحت شرایط ویژه انجام وظیفه می‌نماید. تا فرد و یگان بتوانند مهارت مورد قبولی را که معیارهای آموزشی تعیین کرده‌اند

نشان دهند (ماه‌پیکر، ۱۳۹۵: ۵۵)

تحلیل: رویکرد فوق با توجه به فرایند وظیفه‌مداری در فرایند آموزش با بهره‌گیری از ظرفیت هم‌افزایی قادر است:

- در ایجاد، حفظ و ارتقاء هماهنگی و کنترل که از ضروریات عملیات مرکب می‌باشد طراحان عملیات را یاری نماید.

- از ناحیه هم‌افزایی در این سطح آموزش که منجر به توسعه دانش افسران صحنه نبرد می‌گردد استفاده از اشتباهات تاکتیکی

دشمن جهت تبدیل مانور رخنه به احاطه و تک هماهنگ شده به استفاده از موفقیت تسریع می‌گردد.

- با فهم مشترک برای فرماندهان هدایت‌گر عملیات مرکب امر آمایش سرزمینی برای پشتیبانی متحرک محقق می‌شود.

روش‌شناسی تحقیق

۱ . Combined Training

۲ . Mission- Related Training

۳ . Post Command Exercise

۴ . Combined Operations

۵ . Performance Oriented Training

روش تحقیق

پژوهش حاضر، با روش تحقیق آمیخته اکتشافی گردآوری شده؛ زیرا آمیخته‌ای از تحقیق پیمایشی و تحقیق مبتنی بر نظرخواهی از خبرگان بوده و در آن، هم از روش تحقیق کمی (پرسشنامه) و هم از روش تحقیق کیفی (مصاحبه) استفاده شد. لذا، تحقیق در دو مرحله انجام گرفت: در گام اول از اسناد و مدارک برای جمع آوری اطلاعات استفاده شد. در این مرحله از طرح، روش پژوهش از نوع تحلیل مفهومی و محتوایی بود که در آن پژوهشگر تلاش می‌کند با استفاده از داده‌های نظری، مرور ادبیات و پیشینه تحقیق، عوامل و شاخص‌های مرتبط با هر عامل را شناسایی و به صورت یک ساختار مفهومی تدوین کند. در مرحله دوم، اعتباربخشی چارچوب تدوین شده برای مطالعه میدانی در دستور کار بود که در آن از روش‌های کیفی (مصاحبه عمیق) و کمی (پرسشنامه) استفاده گردید.

نوع تحقیق

پژوهش حاضر از لحاظ طرح تحقیق، آینده‌نگری است و از آنجائی که هدف پژوهشگر یافتن پاسخ به مسأله و چالش اساسی مطرح شده در بیان مسأله است، در زمره تحقیقات نتیجه‌گراست. از لحاظ هدف نظر به اینکه با بهره‌گیری از اسناد، مدارک و تجارب ابعاد هم‌افزایی مؤثر در ارتقاء اثربخشی دانشگاه در گام دوم انقلاب را تبیین می‌نماید و از سویی نظر به اینکه نتایج حاصله از پژوهش به توسعه قلمرو و بهینه نمودن منابع نیروهای مسلح در گام دوم منجر می‌گردد؛ در زمره تحقیقات توسعه-ای-کاربردی محسوب می‌شود.

روایی و پایایی تحقیق

*. روایی: جهت سنجش روایی از روش والتزوباسل با محاسبه شاخص CVI استفاده گردید. خبرگان (۱۰ فارغ التحصیلان دکترای شاغل در محیط‌های آموزشی نیروهای مسلح مشرف به مسائل آموزشی و رسالت‌های چهارگانه نیروی‌های مسلح) وضعیت هرگویه را براساس پرسشنامه با طیف چهار^۱ قسمتی لیکرتی تعیین نمودند که نتایج در جدول ۲ درج شده‌است

$$CVI = \frac{\text{نمره ۳ و ۴ گویه داده‌اند}}{\text{CVI کل}}$$

جدول (۲) CVI تحقیق

CVI کل	CVI	بُعد رویکرد	CVI	فراوانی	گویه
۰/۸۵	۰/۸۷	آتش و حرکت	۰/۹	۱۰	آموزش عملی-کاربردی
			۰/۸	۱۰	آموزش رسمی انفرادی
			۰/۹	۱۰	آموزش رزم انفرادی
			۰/۹	۱۰	آموزش تکمیلی انفرادی
			۰/۹	۱۰	آموزش رزم شبانه
	۰/۸۳	محلّی	۰/۸	۱۰	آموزش رزم مقدماتی
			۰/۸	۱۰	آموزش جمعی
			۰/۸	۱۰	آموزش یگانی
			۹/۰	۱۰	آموزش تاکتیکی
			۹/۰	۱۰	آموزش چند ردیفی
۰/۸۸	۰/۸۸	عملیات مشترک	۰/۹	۱۰	آموزش آمادگی عملیاتی

۱. «مربوط نیست» با عدد ۱ «نسبتاً مرتبط است» با عدد ۲ «مربوط است» با عدد ۳ «کاملاً مرتبط است» با عدد ۴ مشخص گردید

۰/۸۴	ملی	آموزش برنامه‌ریزی شده	۱۰	۰/۹	
		آموزش یکپارچه	۱۰	۰/۹	
		آموزش متمرکز	۱۰	۰/۸	
	بین‌المللی	عملیات مرکب	آموزش مرکب	۱۰	۰/۹
			آموزش مرتبط با مأموریت	۱۰	۰/۹
			آموزش مبتنی بر عمل	۱۰	۰/۸
			تمرین پاسگاه فرماندهی	۱۰	۰/۸

ارقام مندرج در جدول (۲) پیرامون گویه‌های ۱۹ گانه بین ۰/۸ تا ۰/۹ برای ابعاد و رویکردهای چهارگانه ۰/۸۳ تا ۰/۸۸ و برای کل ۰/۸۵ تعیین گردید نظریه اینکه حداقل ضریب محتوای قابل قبول ۰/۷۹ می‌باشد مطابق با محاسبات انجام شده ضریب محتوای CVI پژوهش ۰/۸۵ تعیین گردید؛ که نشان دهنده روایی بالا و قابل قبول است.

* **پایایی:** پایایی ابزار که از آن به اعتبار، دقت و اعتمادپذیری نیز تعبیر می‌شود. عبارت است از این که اگر یک وسیله اندازه‌گیری که برای سنجش متغیر و صفتی ساخته شده، در شرایط مشابه در زمان یا مکان دیگری مورد استفاده قرار گیرد، نتایج مشابهی از آن حاصل شود. (حافظ‌نیا، ۱۳۸۹: ۱۸۳) برای پایایی با استفاده از روش کنترل اعضا؛ تعاریف گویه‌ها در کارگروه مطالعاتی چندین مرتبه توسط اعضاء بررسی؛ و نهایتاً با فهم مشترک ابعاد چهارگانه احصا گردید.

یافته‌های تحقیق

نظر به رهنمود فرمانده کل قوا (مدظله) مبنی بر اینکه: «... نزدیکی دانشگاه‌های نیروهای مسلح به یکدیگر و استفاده‌ی از تجارب یکدیگر و هم‌افزایی آنها با یکدیگر و کمک آنها به یکدیگر؛ ارتباط آنها یقیناً به سود این دانشگاه‌ها است...» (امام‌خامنه‌ای: ۱۳۹۹/۰۷/۲۱) سطوح چهارگانه هم‌افزایی که با ضریب محتوای CVI ۰/۸۵ به تأیید جامعه خبرگی رسید دستاوردها و برکات زیر را برای نظام اسلامی میسر و محقق می‌نماید:

الف) هم‌افزایی محلی: این بُعد هم‌افزایی با آموزش‌های عملی-کاربردی، رسمی انفرادی، تکمیلی انفرادی، رزم‌شبان، رزم مقدماتی که با میانگین ضریب CVI ۰/۸۷ به تأیید جامعه خبرگی رسید راهبرد نظامی حضرت علی (ع) مبنی بر: «... وَأَعْطُوا السَّيُوفَ حَقَّوَقَهَا-ترجمه: حق شمشیرهایتان را ادا کنید...» (دستی، ۱۳۹۴، نامه ۱۶: فراز ۱) که از ضروریات آتش و حرکت می‌باشد را برای یگان‌های رزم نظام اسلامی محقق می‌سازد

ب) هم‌افزایی منطقه‌ای: این بُعد هم‌افزایی با آموزش‌های: جمعی، یگانی، تاکتیکی و چند ردیفی که با میانگین ضریب CVI ۰/۸۳ به تأیید جامعه خبرگی رسید راهبرد دفاعی حضرت علی (ع) مبنی بر «... اغزُوهُمْ قَبْلَ أَنْ يَغزُوكُمْ- پیش از اینکه با دشمن بجنگید آمادگی کامل را داشته‌باشید...» (شیروانی، ۱۳۹۱: خطبه ۲۷) که از ضروریات آتش و مانور تلقی می‌شود و نماد آن در عملیات‌های دفاع مقدس مشهود می‌باشد را در جنگ احتمالی آینده برای نظام اسلامی محقق می‌سازد

ج) هم‌افزایی ملی: این بُعد هم‌افزایی با آموزش‌های: آمادگی عملیاتی، برنامه‌ریزی شده، یکپارچه و متمرکز که با میانگین ضریب CVI ۰/۸۸ به تأیید جامعه خبرگی رسید راهبرد دفاعی حضرت علی (ع) مبنی بر: «... إِنَّهُمْ لَنْ يَزُولُوا عَنْ مَوَاقِفِهِمْ دُونَ طَعْنِ دِرَاكٍ، يَخْرُجُ مِنْهُ النَّسِيمُ وَ ضَرْبٍ يَفْلِقُ الْهَامَ، وَ يُطِيحُ الْعِظَامَ، وَ يُنْدِرُ السَّوَاعِدَ وَالْأَفْدَامَ، -ترجمه: ایشان از باورهای خود بازنگردند، مگر آنگاه که، ضربت‌های پی در پی نیزه‌ها بدنهایشان را سوراخ کند، چنانکه نسیم از آنها بگذرد و سرهایشان بشکافد و استخوانهایشان خرد گردد و دست‌ها و پاهایشان به اطراف پراکنده شود...» (دستی، ۱۳۹۴، خطبه ۱۲۴: فراز ۹) که از رویکردهای عملیات مرکب تلقی می‌شود را برای نظام اسلامی میسر می‌سازد

د) هم‌افزایی بین‌المللی: این بُعد با آموزش‌های: مرکب، مرتبط با مأموریت، مبتنی بر عمل و پاسگاه‌های فرماندهی که با میانگین ضریب CVI ۰/۸۴ به تأیید جامعه خبرگی رسید رهنمود حضرت امام (ره) مبنی بر: «... باید هسته‌های مقاومت را در تمام جهان

بوجود آورد و در مقابل شرق و غرب ایستاد...» (امام خمینی(ره)، ج ۱۹: ۲۲۰) که از ضروریات عملیات مرکب می‌باشد و نماد آن در موفقیت جبهه مقاومت در نبردهای اخیر مشهود و ملموس بود را تسریع و تکمیل می‌نمایند

بحث و نتیجه‌گیری

بخش مهم هر پژوهش علمی است؛ به طور کلی تدوین گزارش تحقیق آخرین مرحله فرایند پژوهشی به شمار نمی‌رود؛ زیرا اغلب پژوهش‌های علوم رفتاری به منظور هدف‌های بنیادی و کاربردی در زمینه‌های مختلف انجام می‌شود. اگر پژوهشگر نتواند نظرات و نتایج تحقیق خود را به صورت روش و قابل فهم بیان کند، به کار علمی وی لطمه خواهد خورد. (سرمد و همکاران، ۱۳۷۷: ۱۵) از این رو محقق براین باور است بر تحقیق حاضر نتایج زیر مترتب است:

- فرصت‌سازی: نظر به نقش حیاتی زمان در تحقق اهداف آموزشی و عملیاتی، از دستاوردها و نتایج هم‌افزایی مراکز آموزش فرصت‌سازی برای مدیران آموزش و فرماندهان صحنه نبرد در سطوح مختلف است که این مهم از ناحیه تبادل تجارب و توسعه دامنه علوم صورت می‌پذیرد

- تحقق فرهنگ سازمانی واحد: از ناحیه هم‌افزایی دانشگاه‌های نیروهای مسلح در سطوح چهارگانه که به تقارب آراء و توسعه هم‌اندیشی منجر می‌گردد خرده فرهنگ‌های مزاحم و مخرب حذف و زمینه‌های فرهنگ سازمانی واحد که از ضروریات وحدت فرماندهی و رمز موفقیت رزم می‌باشد مهیا می‌گردد.

- تحقق پشتیبانی متقابل: با نهادینه شدن هم‌افزایی شکل‌گیری پشتیبانی متقابل مراکز آموزشی که از ضروریات اثربخش آموزش و تربیت افسران و تک‌وران کارآمد، منعطف و فعال یگان رزم می‌باشد تسریع می‌گردد.

- روزآمدگی مراکز آموزشی: نهادینه شدن هم‌افزایی مراکز آموزشی نیروهای مسلح که زمینه رقابت ممدوح را مهیا می‌سازد مراکز آموزشی را از روزمرگی به روزآمدی هدایت؛ پیش‌روندگی و پشبرندگی مراکز آموزشی را میسر می‌سازد.

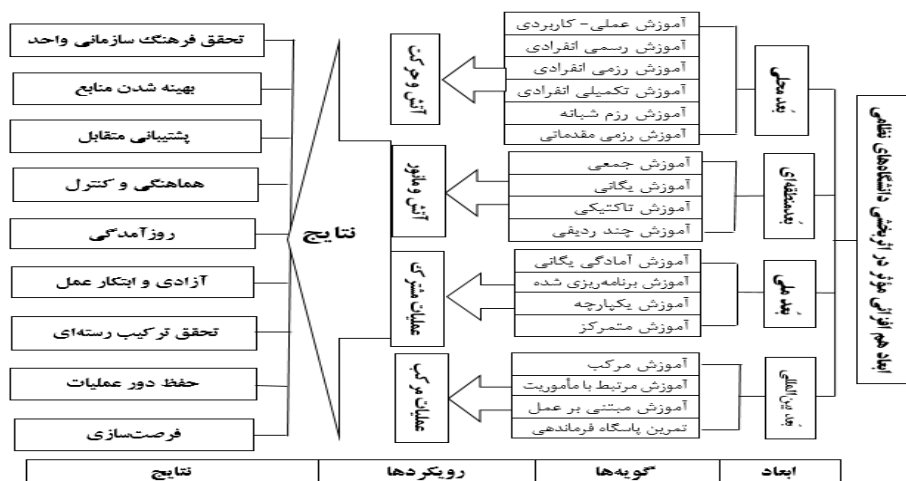
- بهینه شدن منابع: از ناحیه هم‌افزایی دانشگاه‌های نیروهای مسلح که به توسعه شناخت مدیران راهبردی و عملیاتی می‌انجامد امر حیاتی شناخت و آگاهی مدیران و فرماندهان به قابلیت و ظرفیت‌های مراکز آموزشی را محقق ساخته؛ و بهینه نمودن منابع به ویژه منابع کمیاب و سرنوشت‌ساز را محقق می‌نماید

- بهینه‌سازی ترکیب رسته‌ای: از ضروریات موفقیت نبرد در سطح آتش و مانور، عملیات مشترک و مرکب ایجاد ترکیب رسته‌ای (تیم‌گروهانی و گروه‌رزمی) و آتشبار مختلط است. امر مبارک هم‌افزایی مراکز آموزشی در سطوح مختلف به ویژه در سطح ملی و بین‌المللی تحقق این امر حیاتی را تسریع می‌نماید.

- ایجاد، حفظ و ارتقاء آزادی و ابتکار عمل: تجارب نبردهای چهارده اخیر گویایی این واقعیت است که موفقیت نبرد متأثر از نهادینه شدن آزادی و ابتکار عمل فرماندهان صحنه می‌باشد با هم‌افزایی مراکز آموزش در سطح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی و ایجاد فهم مشترک در افسران، به بهترین صورت این ظرفیت برای طراحان و هدایت‌گران نبرد مهیا می‌شود

- تحقق هماهنگی و کنترل: نهادینه شدن هم‌افزایی و شکل‌گیری هم‌اندیشی در دانشگاه‌های نظامی که به تربیت افسران دوران‌دیش، ژرف‌نگر، واقع بین منتج می‌گردد امر هماهنگی و کنترل که از ضروریات طرح‌ریزی، هدایت و کنترل آتش و مانور، عملیات مشترک و مرکب می‌باشد محقق می‌گردد

- حفظ دور عملیات: با تحقق سطوح چهارگانه هم‌افزایی دانشگاه‌های نظامی که زمینه‌ساز فهم مشترک دانش‌آموختگان، و ارتقاء شناخت و معرفت آنها نسبت به مقدرات و محدودیت‌های رسته‌های متفاوت می‌باشد، زمینه حفظ دور عملیات برای کلیه سطوح عملیات به ویژه دو سطح عملیات مشترک و مرکب به بهترین شکل مهیا می‌گردد.

شکل (۳) مدل مفهومی تحقیق مستخرجه از نتایج (نگارنده: ۱۳۹۹)

پیشنهادها

نظر به ضرورت امر هم‌افزایی دانشگاه‌های نظامی و دستاوردهای متصور در که در مبحث نتیجه‌گیری به آنها اشاره شد در راستای تسریع در نهادینه شدن آن پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

- بُعد محلی: کارگروهی متشکل از معاونت آموزش دانشکده‌ها و مدیران آموزشی گروه‌های تاکتیک، جنگ‌افزار، هوابرد و اعتماد به نفس و معاونت آموزش دانشگاه‌های نیروهای مسلح تشکیل در راستای در تحقق هم‌افزایی در بُعد محلی با رویکرد آتش و حرکت نسبت به تدوین اساسنامه و پروتکل‌های اقدام نمایند

- بُعد منطقه‌ای: کارگروهی متشکل از معاونت آموزش نیروها، قرارگاه‌های عملیاتی، مدیران گروه‌های آموزشی فرماندهی و ستاد دانشگاه‌های نیروهای مسلح، فرمانده دانشکده‌های علوم و فنون تشکیل و در راستای تدوین اساسنامه و پروتکل‌های الحاقی آن اقدام نمایند

- بُعد ملی: نظر به حساسیت و پیچیدگی عملیات مشترک که ماهیت آن تأکید مضاعف بر هم‌افزایی دارد. کارگروهی متشکل از دانشگاه دفاع ملی اداره آموزش ارتش، سپاه و نیروی انتظامی، فرماندهان دانشکده‌های فرماندهی و ستاد نیروها تشکیل و با توجه به اهداف و انتظارات متصور بر عملیات مشترک و نیازمندیهای آن نسبت به تدوین اساسنامه و پروتکل‌های الحاقی آن اقدام نمایند.

- بُعد بین‌المللی: نظر به پیچیدگی، حساسیت و ظرافت فرایند طرح‌زبری، هدایت و کنترل عملیات مرکب که متأثر از تجارب دو دهه گذشته نظام اسلامی است کارگروهی متشکل از اداره آموزش ستاد کل قوا، معاونت آموزش و عملیات نیروی قدس و نیروی دریایی راهبرد، اداره آموزش ستاد کل کشورهای همسو و نهضت‌های مقاومت تشکیل و نسبت به تدوین اساسنامه و پروتکل‌های الحاقی این سطح هم‌افزایی اقدام نمایند.

- نشست سالانه کارگروه فوق در ابعاد و رسالت‌های چهارگانه برگزار و نسبت به باخوردگیری فرایند هم‌افزایی بُعد فوق اقدام و در راستای تسریع در تحقق اهداف و فرایند اجرا اقدامات اصلاحی را تصویب و اجرا نمایند

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ جُنْدِكَ فَإِنَّ جُنْدَكَ هُمْ الْغَالِبُونَ

منابع

- الهی قمشاهی، محمد مهدی (۱۳۷۶) ترجمه قرآن کریم، قم: انتشارات لقاء.
امام خمینی (ره) روح‌الله (۱۳۶۹) صحیفه نور جلد ۲۱، ۱۸ تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)
امام خمینی (ره) روح‌الله (۱۳۶۷) «پیام استقامت»، تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

- ارتش جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۸) فرماندهی بریگان‌های کوچک، تهران: معاونت آموزش نزاچا امام‌خامنه‌ای، پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری <http://www.leader.ir>
- باقری کراچی، امین (۱۳۹۸) بررسی عوامل مؤثر بر چابکی سازمانی دانشگاه‌ها فصلنامه علمی-ترویجی مدیریت برآموزش انتظامی، شماره ۴۶، تهران: دانشگاه امین، صص ۷۷-۸۸
- جعفری سکینه، امین بیدبختی، علی‌اکبر، محمدی، مهدی (۱۳۹۷) ارائه چارچوب جهانی شدن در نظام آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه علمی-ترویجی مدیریت برآموزش انتظامی، شماره ۴۲، تهران: صص ۱۱-۳۴
- حافظنیا، محمدرضا (۱۳۸۹) مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، چاپ هفدهم، تهران: انتشارات سمت.
- خان‌احمدی، اسماعیل (۱۳۹۹ الف) بررسی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری جنگ از منظر مبانی ارزشی و آموزه‌های دین مبین اسلام فصلنامه علمی-پژوهشی سیاست دفاعی، شماره ۱۱۰، تهران: دانشگاه جامع امام‌حسین (ع) صص ۱۷۷-۲۰۹
- خان‌احمدی، اسماعیل (۱۳۹۹ ب) تحلیل مضمون نیروی دریایی راهبردی در اندیشه دفاعی امام‌خامنه‌ای (مدظله)، فصلنامه علمی-پژوهشی آموزش علوم دریایی، شماره ۲۱، نوشهر: دانشگاه نداجا صص ۱۲۵-۱۳۸
- خان‌احمدی، اسماعیل (۱۳۹۷) رسالت نیروهای مسلح از منظر نهج‌البلاغه، فصلنامه علمی-ترویجی مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، شماره ۸۶، تهران: دانشگاه جامع امام‌حسین (ع) صص ۵۹-۸۱
- خان‌احمدی، اسماعیل (۱۳۹۶) منشور حفظ‌دور عملیات از منظر نهج‌البلاغه، فصلنامه علمی-ترویجی مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، شماره ۶۷، تهران: دانشگاه جامع امام‌حسین (ع) صص ۱۵۵-۱۸۴
- سینا، میلاد، جاوید طاهری توحید (۱۳۹۷) اولویت‌بندی منابع انسانی مؤثر در اجرای موفق مدیریت کیفیت جامع (مورد مطالعه صنعت نفت) فصلنامه علمی-ترویجی توسعه مدیریت منابع انسانی و پشتیبانی، ۱۳ (۴۸)، صص ۵۷-۸۲
- سرمد زهره و همکاران (۱۳۷۷) مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: انتشارات سمت.
- شیروانی، علی (۱۳۹۱) ترجمه نهج‌البلاغه، قم: دفتر نشر معارف.
- شهلائی، ناصر (۱۳۸۵) مدیریت استراتژیک در نیروهای مسلح، تهران: انتشارات دافوس آجا دشتی، محمد (۱۳۹۴) ترجمه نهج‌البلاغه، قم: نشر اجود
- دانشگاه امام‌حسین (ع) (۱۳۷۶) اصول وقواعد اساسی رزم، تهران: انتشارات معاونت آموزش.
- دکترین و اصول پایه به شماره ۱۳۲۱/۳۷ ط (۱۳۸۷) تهران: ستادکل نیروهای مسلح.
- فرهادی، علی، یوسفی، مجید (۱۳۹۷) تعالی دانشگاه‌های سازمانی: رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری، فصلنامه علمی-پژوهشی آموزش علوم دریایی، شماره ۱۹، نوشهر: دانشگاه نداجا، صص ۴۶-۶۰
- علیرضا عالی‌پور (۱۳۹۹) تبیین جایگاه مراکز رشد پایدار در دانشگاه‌های نظامی فصلنامه علمی-پژوهشی آموزش علوم دریایی، شماره ۲۰، نوشهر: دانشگاه نداجا، صص ۶۹-۸۲
- کلینی، محمد یعقوب (۱۳۸۸) اصول کافی، چاپ سوم، تهران: دارالکتب السلامیه.
- کوهن، سائول (۱۳۷۸) ژئوپلیتیک نظام جهانی، ترجمه عباس کاردان، تهران: مؤسسه تحقیقات بین‌المللی ابرار ماه‌پیکر، یاور (۱۳۹۵) فرهنگ و آموزش نظامی، تهران: روناس
- موسوی، سیدحسین، صالحی عمران، ابراهیم، موسوی، سید مهسا، مقصودی، فراستخواه (۱۳۹۸) شناسایی موانع توسعه اکوسیستم دانشگاه کارآفرین فصلنامه علمی-پژوهشی آموزش علوم دریایی، شماره ۱۹، صص ۳۵-۵۱
- نجان‌انطوسی، حامد و همکاران (۱۳۹۶) الگوی دانشگاه تراز انقلاب اسلامی، فصلنامه علمی-پژوهشی مدیریت اسلامی، شماره ۳، تهران: دانشگاه جامع امام‌حسین (ع)، صص ۲۱-۵۲
- هاریسون و مایرز (۱۳۵۰) نیروی انسانی و رشداقتصادی، ترجمه حسین مؤتمن، تهران: دانش‌سرای عالی.
- Hunter, Robert (Dec/Jan 2009), a New American Middle East strategy? Survival, Vol.50, No.6
- Hunter, Robert, Edward Gnehm and George Jaul wan (2008) Integration Instrument of power and influence, sent Monica, RAND
- Karthik Namasivayam and Basak Denizci (2006). Human Capital in service Organizations Identifying value Drivers. Journal of Intellectual Capital Vol.7, No. 3 pp. 381-393
- Menzies, M. Human (2008) Capital Convergences Research Journal of Science and Technology. Vol, 3, Online. www. Elsevier .com.